

Controversieel beroep

Psychiatrie is zonder weerga het meest controversiële medisch specialisme in de geschiedenis van de geneeskunde. Er is continu verwarring over normaliteit en abnormaliteit, prominenten spreken elkaar voortdurend tegen, symptomen worden betwist, stoornissen ter discussie gesteld, niets kan objectief worden bewezen en causale theorieën ontbreken.

De werkzaamheid van behandelingen wordt bewezen en weer ter discussie gesteld, er zijn evenveel richtlijnen als commissies die erover nadenken, de vier algemene principes van de medische ethiek kunnen zelden worden toegepast en iedereen heeft een mening over psychiatrie omdat de helft van de Nederlandse bevolking ervaringsdeskundige is. Tenslotte zijn zovelen teleurgesteld omdat weinigen lijken te begrijpen dat psychiatrie en *mental health* niet met elkaar samenvallen. Wie een eenvoudig leven wenst dat berust op zekerheden en intellectuele eenvoud, kan ik aanraden geen psychiater te worden.

Psychiatrie is misschien ook wel het meest controversiële van alle beroepen, samen met prostitutie en toneel. Deze drie ambachten spelen met echte emoties en intimiteiten, elk met een eigen kenmerk, maar gedragen door een gezamenlijke paradox. Het is nooit wat het lijkt. Het is altijd alsof. De psychiater luistert maar is niet je troostende harstvriendin of alwetende vader, de prostituee neukt maar is niet je geliefde, de acteur doet alsof, ook al doet hij alsof het echt is. Allemaal doen ze alsof. De ontmaskering van alsof wordt ironisch of pijnlijk.

Met twee van deze beroepen heb ik persoonlijk ervaring. Ik ben psychiater geworden. Want ik houd van controversie. Ik geniet van contramine, contrasten, contrapunten, contrair, contraproductief en contrabas. Veel woorden waar contra in voorkomen bevallen mij uitstekend, behalve contractueel. In psychiatrie is niets wat het lijkt, gaat niets vanzelf omdat het vak volk en samenleving onophoudelijk ter discussie stelt. Wees blij met het ongemak van de psychiatrie, en koester haar onvermogen, want ze spiegelt de mens in haar naakte bestaan. Ook u die dit leest.

Damiaan Denys, psychiater en voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie

